

TORONTÁL

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egyes évre	48 K
Félévre	24 K
Három hónapra	12 K
Egy hónapra	4 K

Egyes szám ára 16 fillér.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP

Felolós szerkesztő: Dr. MAYER JENŐ.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Központi utca 1. sz. Telefonszám: 2.

MEGJELENIK MINDENNAP, VASÁR
ÉS ÜNNEPNAPOK KIVÉTELVÉL.

Nagybecskerek, 1918.

XLVII. évfolyam, 97. szám.

Szombat, április 27.

Ismét Wekerle az előtérben.

A többség bizalma Wekerle miniszterelnöksége mellett. — Wekerle megbízatása bizonyos.

Bécs, apr. 27. Őfelsége már tegnap örömmel értesült Wekerle tegnapi parlamenti tüntető sikeréről és a parlamentnek iránta megnyilvánuló csaknem osztatlan bizalmáról s így Wekerle készülhet újabb megbízatására. Megbízatásának alapja ama program lesz, melyet tegnapi beszédében lefektetett.

Bécs, apr. 27. Serényi Béla gróf, aki tegnap Bécsben tartózkodott, a „Pesti Napló“ munkatársa előtt kijelentette, hogy ő maga is a békés megegyezés híve, mert az ország érdekében nem szabad tétlenül nézni a felfordulást és a nehéz időkben minden politikai pártnak egyfelé kell koncentrálni az erejét. Ezen felfogásnak a parlamentben is nagy többsége van és csak kis töredék nem tapsolt tegnap Wekerlének, akinek feladata lesz ezen alapon kormányt vállalni. Wekerlének egyszerre meg volt a többsége, melyre támaszkodhatik.

Ha pedig Wekerle megbízatást kap, valószínűleg koncentrációs alapon kezdi meg a kormányalakítást.

A király is nagyon örül a Wekerle iránt megnyilvánuló bizalomnak és főleg annak, hogy így a válság szerencsésen végződhetik. Egyébként valótlán az a híresztelés, hogy a király Wekerlén és Szerényin kívül több politikust fogad.

Az alkotmánypárt Wekerle mellett.

Budapest, apr. 27. Az alkotmánypárt ama csoportja, mely a kompromisszum mellett van és amelyhez ötvenegyen tartoznak, feltétlenül támogatásukról biztosították Wekerlét. sőt kijelentették, hogy ha emiatt a párthoz szakadás állana be, úgy készek a pártból kilépni.

Wekerle azonban ezen támogatást nem tartja elegendőnek és mielőtt megkapná újabb megbízatását, tisztába akar jönni a munkapárttal is, meg van e velők is a lehetőség a teljes megegyezésre.

A megegyezés útján.

Bécs, április 27. Beavatott magyar forrásból a „Reichspost“ arról értesül, hogy Wekerle már esütörtöki kihallgatása alkalmával megkapta a megbízatását és a tegnapi képviselőházi beszéde is már a kihallgatáson előre körvonalazott utakon mozgott.

A beszéd csaknem minden pártra egyforma megnyugtató hatással hatott és a benne kifejtett elvek alkalmasak arra, hogy a megegyezés fonala felvétessék.

Bécs, április 27. Bécsi előkelő politikai körök szerint Serényi Béla gróf tegnapi kihallgatása alkalmával nyíltan a koncentráció mellett tört

lándzsát. Serényi kihallgatása után azonnal telefonon értesítette Wekerlét kihallgatásának eredményéről.

Serényi tanácskozásai.

Budapest, apr. 27. Serényi gróf tegnap hazaérkezvén Bécsből Budapestre, azonnal fölkereste Wekerle Sándor miniszterelnököt és vele hosszasan tárgyalt bécsi kihallgatásának eredményeiről. Majd Zichy János gróftól kereste fel, akivel szintén kihallgatásával kapcsolatban tanácskozott.

Andrássy nyilatkozata.

Budapest, apr. 27. Andrássy Gyula gróf tegnapi politikai beszélgetései során kijelentette, hogy ha megegyezéssel kormány jön, csakis olyan emberek legyenek benne, akik föltétlenül bírják a tömegek bizalmát.

Szerényi bécsi útja.

Budapest, apr. 27. Szerényi tekintettel az óránként változó politikai helyzet eshetőségeire, mára tervezett bécsi útját a legközelebbi napokra halasztotta el.

Apponyi és a 48-as párt.

Kovácsy Kálmán nyilatkozata.

Budapest, apr. 27. A mostani, óráról-óra szennzációs és váratlan fordulatokat teremtő kormány- és pártválságok hullámzásainak közepette is az érdekesség és szenzáció erejével hat Kovácsy Kálmán országgyűlési

képviselőnek nyilatkozata, aki Apponyinak a megegyezéssel csoport tegnapelőtti vacsorájáról a reggeli lapokban közzétett nyilatkozatára válaszol.

Kovácsy Kálmán nyilatkozata a következő:

Apponyi Albert grófnak a mai reggeli lapokban megjelent nyilatkozatával szemben kijelentem, hogy abból a körülményből, hogy a megegyezéssel csoport április 25-én tartott vacsoráján a 48-as párt egy tagja sem jelent meg, ne akarjon az ő álláspontjára kedvező konzekvenciákat levonni. Én, mint a megegyezéssel párt egyik szerény tagja, kötelességemnek tartom kijelenteni, hogy a megegyezéssel párt első vacsoráján résztvettem, azonban a tegnapielőtti estéről nemcsak én, hanem társaim is, kimentettük elmaradásunkat. Apponyinak nincsen tehát joga a maga álláspontjára, ebből az esetből, kedvező konzekvenciákat levonni.

Én és 26 társam Apponyinak „emberi gyarlóságánál fogva“ elfoglalt álláspontjával szemben szavaztunk. Mi a történetek dacára is ki fogunk tartani. — sőt tovább megyünk.

Nem engedhetem egy percig sem, hogy olyan embereknek nézzenek, akik haboznak és ingadoznak. Eleget követünk a félistenként tisztelt Apponyit, most azonban nem hagyhatom, hogy Apponyi szabadelvűségemmel és papi mivoltommal ellenkező álláspontot tulajdonítson nekem. A magam és társaim nevében kijelentem tehát ismételtelen, hogy távollémaradásunkból nem vonhat le semmi nemű konzekvenciát, mert elveinket továbbra is valljuk és álljuk.

A nyilatkozat hangja élesen céloz a megegyezéssel csoportban Apponyi és a 48-as párt között a megegyezés kérdésében felmerült elvi és személyi elmentésekre.

A képviselőház ülése.

— Wekerle a rekvirálásokról. —

Budapest, apr. 27. A képviselőház tegnapi ülésén az indeminációs vita során Wekerle miniszterelnök válaszul Návay Lajosnak a rekvirálásokra vonatkozó panaszaira, ezen az országot legnagyobb mértékben érdekklő ügyre nézve kijelentette, hogy a kormány sohasem helyezkedett arra az álláspontra, mely szerint a rekvirálások a katonaság által eszközöltessenek. A kormány a helyi hatóságokra bízta a rekvirálásokat és ő mint kormányelnök, személyesen kérte fel az összes főispánokat és több alispánt a rekvirálásokról való közreműködésre, hangsúlyozva előtűk, hogy a katonai rekvirálásokat nem tartja helyén valónak. Azonban egyes vidékek és egyes községek katonai segítségét kérték, de azért a katonai hatóságoknak nincsen

rendelkezési joguk a rekvirálások terén. E jog és felelősség kizárólag a polgári hatóságoké.

Az a híresztelés pedig, hogy cseh katonák is részt vettek a rekvirálásnál, nem felel meg a valóságnak. És különben is, a rekvirálásoknál eredetileg tervezett katonai asszisztenciát nem alkalmazták mindenütt és legközelebb pedig az eddig alkalmazott katonai segítséget visszavonják.

A rekvirálási kormánybiztosokat azért nevezte ki a kormány, hogy a rekvirálás elleni panaszok a helyszínen tisztáztassanak és hogy jövőre a termelés rendeltetése biztosíttassék.

A miniszterelnöknek ezen nyilatkozata megnyugvást keltett az egész Házban és bizonyára országszerte is hatásosan fogja ellensúlyozni a rekvirálások felől terjesztett téves híreszteléseket.

Lichnovszky herceget kiadta a német felsőház.

Bécs, ápr. 27. Berlinből jelentik: A német felsőház a törvényszéki főügyész ama indítványának, hogy Lichnovszky herceg ellen a bűnvádi üldözés megengedtesse, helyt adott.

Hivatalos jelentések

Vezérkarunk jelentése.

Budapest, április 26.

A miniszterelnökség sajtóosztályától ma a következő hivatalos jelentést kaptuk a harctéri eseményekről:

A délnyugati arcvonalon nincsen lényegesebb esemény.

A vezérkar főnöke.

Események a tengeren.

Budapest, április 26.

Az ápr. 22-ről 23-ra virradó éjjelen a déli Adrián egy rombolórajunk az otrantói vonal ellen tört előre. Ellenséges könnyű haderőkkel folytatott tüzharcban egy ellenséges romboló súlyosan megsérült, egységeink veszteség nélkül és sértetlenül tértek vissza.

Hajóhadparancsnokság.

Német hivatalos jelentés.

Berlin, április 26.

A nagy főhadiszállás jelenti:

NYUGATI HARCTÉR:

Sixt von Armin tábornok hadseregének a Kemmel ellen indított támadása teljes sikerrel vezetett, a flandriai síkságba messze betekintő Kemmel-magaslat birtokunkban van. Erős tüzési tüzharc után Sieger és von Eberhard tábornokok gyalogsága tegnap reggel rohamra tört előre. A francia hadosztályokat, amelyek angol csapatok keretében a Kemmel védelmével voltak megbízva és a Wytshätenél és Dranoternél csatlakozó angolokat kivetették állásaikból. A St. Cley-i nagy robbantási tölcsereket és magát a helységet elfoglaltuk, a harcmezőn fekvő számos betonházat és megerősített majort bevettük. Porosz és bajor csapatok rohammal elfoglalták Kemmel falut és a Kemmel-hegyet. A rossz terep dacára a felzárkózva maradt tüzés védelme alatt a gyalogság sok helyen egész a Kemmel-patakig nyomult előre, Dranotert és a Wlougelhousek-tól északra fekvő magaslatot elfoglalták. Portyázó rajaink az ellenségnek járműveiktől és hadoszlopoktól igen élénk hátsó vonalait nagy sikerrel támadták meg. A tegnapi nap zsákmánya eddig több mint *hatezeröttszáz fogoly*, legnagyobb részét franciák. A foglyok közt egy francia és egy angol ezredparancsnokot is jelentettek. A Sommetól délre Wilers-Bretonauxnál, amelybe benyomultunk és ellentámadásokkal szemben nem tudtuk tartani, további erős ellentámadások szorosan a falutól és az ellenségtől elragadott Hangard falutól és erdőtől keletre meghiusultak. Az ezen a harcszakaszon ejtett foglyok száma 2400-ra emelkedett. Az Avre és Oise között a tűz időnkinti feléledésén kívül nincs jelentős esemény. A Mosel nyugati partján száz századok rohammal elfoglalták francia árkokat és benyomultak Regnewilebe. Feladatuk teljesítése után visszaverték vonalaikba, foglyokat hozva magukkal. A többi harctéren nincs újság.

Ludendorff.

Az angol hajózási hivatal főnökének felhívása az Egyesült-Államokhoz.

Berlin, ápr. 27. Berlinből jelentik: Maclay József, az angol hajózási hivatal vezetője a Newyork-Times londoni tudósítójának közvetítésével felhívást intézett az Egyesült-Államok népeihez. Maclay a felhívásban kijelenti, hogy az angol hajótérben olyan nagy a hiány, hogy tartani kell a leveretéstől. Anglián már csak az Egyesült-Államok segíthetnek.

A helyzet azonban nem lenne tarthatatlan, ha az Egyesült Államok beváltanák Angliának tett ígéretüket.

Az elmúlt évben 598 hajót süllyesztettek el, az összes elsüllyesztett hajók száma pedig nagyobb, mint az angol hajógyárakban készülő gőzösök kétszerese. Ambár az amerikai csapatok száma Franciaországban egyre növekszik, — de ezzel szemben a hajótér folyton fogy.

Végül így fejezi be Maclay felhívását. Helyzetünk komoly. Embereink elfáradtak a küzdelemben és idegeink belebetegedtek a három és fél év óta tartó véres öldöklésbe.

Irországban kitört a forradalom.

Berlin, április 27. Diplomáciai jelentések szerint, Irországban kitört a forradalom.

Az ir forradalom kitörését a Franciaországból jövő híradások is megerősítik.

Genf, április 27. A „Journal“ jelenti Londonból: Az ir püspökök az ir nép nevében kiáltványt intéztek az államokhoz, hogy amennyiben Irországra is kiterjesztik az általános védkötelezettséget, úgy ezt hadüzenetnek tekintik és fegyverrel lépnek fel ellene.

Burián és Kühlmann utja.

Bécs, ápr. 27. Mint Bécsből jelentik, Burián István báró külügyminiszter és Kühlmann német külügyi államtitkár tegnap este Bukarestbe utaztak.

Budapest, ápr. 27. Kühlmann német külügyi államtitkár és Burián báró külügyminiszter Bukarestre érkeztek és rövid tartózkodás után tovább folytatták utjukat Bukarest felé.

A vezérkar mai jelentése.

Bécs, ápr. 27. A délnyugati fronton a rossz időjárás miatt szünetel a harctevékenység.

A német-francia frontról

Bécs, április 27. A Wolff-ügynökség tegnap esti jelentése szerint, a Chemmel ellen és a Villera Bretonneuxnál levő harctéren indított ellentámadások, súlyos veszteséggel meghiusultak.

Német-Holland tárgyalások.

Bécs, április 27. Hágából jelentik: A külügyminiszter kijelentette, hogy a Németországgal folyamatban levő megbeszélések nem kedvezőtlen lefolyásúak, azonban a kormány tudja a kérdés komolyságát és magát ahhoz tartja. A kamara tiz tagjának kérésére titkos ülést tartottak. Négy órakeresztül az újságírókkal, hogy a titkos ülés utáni tanácskozásait keddre halasztották.

Bécs, április 27. Hágából jelentik: A királyné tegnap kihallgatáson fogadta a berlini holland követet, egyidejűleg pedig a katonai szabadságolásokat további intézkedésig beszüntették.

Bécs, ápr. 26. Hágából jelentik: A külügyminiszternek a német-holland tárgyalásokból kifolyólag tett nyilatkozata még nem ad okot riasztó híresztelésekre, mert a németeknek nem áll érdekükben és nem lehet szándékuk, hogy Hollandiát a végsőkre kényszerítsék.

Telefon 330.

Városi Mozi a Városi Színházban.

Telefon 330.

Szombaton, április hó 27-én, két előadás: 6 és 9 óraker.

Vasárnap, április hó 28-án négy előadás: 3, 5, 7 és 9 óraker.

Fenyvesi Emil legszenzációsabb alkotása!

Minden ízében nagystilű és művészi mozgófénykép!

DR. LAUFFEN.

Egy orvos tragédiája 4 felvonásban.

Írta: Dr. Molnár Jenő. Rendezte: Wilhelm Károly.

HIREK

Személyi hir. Jankó Agoston udvari tanácsos, alispán tegnap este hazaérkezett Temesvárról, ahol székfoglaló felolvasást tartotta meg az „Arany János” irodalmi társaságban.

Zita királyné nevenapja. Ma ünnepelte a város közönsége Öfelsége Zita királyné nevenapját. Ez alkalomból a tanintézetekben szüneteltek az előadások és a növendékek tanítók és tanáraik vezetésével ünnepi istentiszteletre vonultak a hitfelekezetek templomaiba. A róm. kath. plébánia-templomban délelőtt 10 órakor ünnepes szent mise volt, amelyet Eusch János helyettes plébános végzett fényes segédlettel. A szentmisen részt vettek a helybeli hivatalok tisztviselői főnökeik vezetésével, így Majos Károly min. tan. pénzügyigazgató, Cseréi Gyula kir. tanfelügyelő, Filkovich Boldizsár megyei másodfőjegyző és még sokan mások.

Tanácsülés. A városházán ma tanácsulást tartottak, amelyen kisebb városi és iparhatósági ügyeket intéztek el.

Meghivas. A nagybecskereki patronage egyesületnek mult vasnapra hirdett közgyűlése elmaradt, mert a tagok nem jelentek meg az alapszabályok által előírt számban. Ezért a közgyűlés folyó hó 28-án, vasárnap délelőtt 10 órakor tartatik meg a kir. törvényszék I. emelet 55. szám alatt levő tárgyalótermében. A közgyűlésre ez uton hívja meg az egyesület tagjait dr. Kovács Rókus egyesületi elnök.

A Magyarországi Munkások- Rokkant és Nyugdíjgyegete nagybecskereki fiókegylete holnap délután 3 órakor az Ellmer-féle vendéglőben negyedszázados fennállását ünnepli a következő műsorral: 1. Szózat, éneklés az alkalmi dalárda Feketes Ferenc ur vezetésével. 2. Ünnepi megnyitó beszéd, tartja dr. Kuszling János ur, a fióképntár elnöke. 3. Az egylet 25 éves története, írta és felolvassa Nagy Ernő ur, a fióképntár titkára. Az egyesület jövője és humánus célja, előadják német nyelven Kaufmann István ur és szerb nyelven dr. Vászits Endre ur. 5. Zárszó. 6. Himnusz, éneklés az alkalmi dalárda.

Megismétlik a „Művész-estet”. Mint már előzően írtunk róla, a folyó hó 8-án és 10-én a városi színházban a Szurmay- és Missió-alapra rendezett „Művész-estet”, mely a közönség általános tetszését és megalégedését vívta ki, közkívánatra e hó 20-én, hétfőn megismétlik, hogy a tanuló ifjuság és a kisebb gyermekek is, akik az esti előadásokon nem lehetnek jelen, szintén megnézhesék. Ezért az előadást a délutáni órákban tartják a városi színházban, leszállított helyárrakkal. Az előadás kezdete délután 5 órakor lesz, vége fél 8 órakor. Jellemző a „Művész-est” sikerére, hogy a felnőttek közül is igen sokan jegyeztek elő a hétfő délutáni ifjusági előadásra. Jegyek a Mangold-féle könyvkereskedésben és előadás előtt a pénztárnál kaphatók.

Adomány az elesettek árvái alapja javára. A Várady és Szlavikovszky családok özv. dr. Kollarich Mihályné elhunytá alkalmából, koszorúmegváltás címén 50 koronát adományoztak az elesettek árvái alapja javára.

Agyutipust tervező katolikus pap. Kolozsvárról jelentik: Vilmos német császár vaskeresztjével tüntetett ki egy kolozsvári katolikus papot, dr. Vezér Lászlót. A kitüntetésnek érdekes előzményei vannak. Vezér dr. még a mult évben új rendszerű agyut konstruált, találmányát azonban a hadügyminiszteriumban, ahol bemutatta, nem méltatták figyelemre. A fiatal pap erre a német hadvezetőséggel lépett érintkezésbe. Berlinben alaposan megvizsgálták a találmányt s azt értékesnek és rendkívül használhatónak találták. Ennek élénk bizonyossága a vaskereszt, amely találmányáért dr. Vezér Lászlónak most osztályrészt jutott.

MODERN MOZI

Az Orientben (Aradáci-ut)
TELEFONSZÁM 312.

Szombat, április 27-én.

NIRVANA.

Egy indiai történet 3 felvonásban.

A MOSTOHA GYERMEK.

Dráma 3 részben. Főszereplő: Dorrit Weixler.

Előadások kezdete: 7 és 9 órakor.

Vasárnap, április 28-án.

Gyehenna tüze.

Dráma 3 részben. Főszereplő: Franciska Bartul.

Az ismeretlen.

Dráma 3 részben. Főszereplő: Olaf Föns.

Nagy előadás: 3, 5, 7 és 9 órakor.

Táncmulatság. Holnap délután 2 órai kezdettel a Korona vendéglőben a Szociális Misszió javára táncmulatság lesz.

Helyreigazítás. A „Torontai” mult heti számában megírt nagybecskereki dohány-csempészes ügyéből kifolyólag helyreigazításul közöljük, hogy Weiterschan Istvánné, Erzsébet, nagybecskereki asszony neve tévedésből került a csempészes ügyébe és abban neki semmi fele részre nincsen.

Milyen nehéz a magyar nyelv. Két katona állított be hétfőn a honvédkerületi parancsnokságra. Az egyik fiatal, erős, felemás ruházatu volt, a másik a lehető legfantaszikusabb. A nadrágot nem rá szabták, e felül senki sem maradt kétségben. Bő volt az és bugygyos, hasonló ahhoz a kosztümhöz, amit a bicikli-mánia korszakában viseltek elszánt hölgyek. Azért mégsem bírta, mert ime az alján épp úgy kiszélesedett, sőt fölvert valamely kombinált kiarinét-vég jelleget. A kombináció a rojtokra vonatkozik. A kosztümet kiegészítette a panganté, a boszniai háborúban viseltek ilyen hosszú fajtát, azt hisszük, a kiszolgált zenészmesterek hagyják az ilyesmit kincstári örökségbe. Mivel pedig az ember öreg, a kardimitáció folyton a lábához verődik s akadályozza a járásban.

Mi baj öreg? — kérdezi Alth kapitány. Az agg hadfi motyog össze-vissza, elkezd vadkácsa nyelven beszélni, nem lehet abból megérteni egy szót sem.

Magyarul!

A katona szeretetteljesen mosolyog s a tenyerét forgatva magyarázza, hogy arról megéppenséggel nem lehet szó. Helyette a fiatal ember lép elő.

Kérek, ez fogolyör lenni, etvenhetes, neki már szabad hazamenni, én elhozni kapitány urhoz.

Hát te mi vagy?

Muszi vagyok, Ukrán.

Azzal magyarázza egész szépen, érthetően, hogy az 1857-es évfolyambelieket egy újabb miniszteri rendelet értelmében hazabocsájtják. Ezekhez tartozik a szerb anyanyelvű fogolyör, kit is a muszka fogoly fölkalauzolt a honvédkerülethez, hogy jussához segítse.

Hol tanultál meg magyarul? — kérdezte a kapitány.

Magyarország! — felelte olyan természetes arccal a fogoly, mintha ezen csodálkozni sem volna szabad. — Magyar kennyű.

Akkor nesze, fiam, szívd el egészséggben ezt a könnyű szivart is. Az örödet pedig vedd a folyosó tulsó végére, ott intézik el a dolgát.

A vén rác, aki nem ért rá 1857 óta magyar kényeren megtanulni magyarul, bánatosan nézte az aranybarna szivart s bizonyára azt a következtetést vonta le belőle, hogy rossz sorsa van ebben az országban a nemzetiségieknek, kutya sorsa.

Paris — színházak nélkül. A párisi színházi szezon korábban ért véget, mint a rendes körülmények között történni szokott. Különös befolyással volt erre a korai kapuzárásra a német messzehordó agyuk hatása. A legutóbbi időkben naponként olvashattunk közleményeket, melyek a miniszterelnök, a városi prefektus és a színházak vezetői között lefolyt tanácskozásokról szólnak. Tanácskoznak, határoznak, amelyek teljesen összefüggés nélküliek, egyik ellentétes a másikkal és egész kavarodást idéznek elő a lakosság körében. Kiírják például, hogy a matiné csak akkor tartják meg, ha „Berta asszony” hallgat. Amikor a csodaágyu működik, akkor zárva van minden színház, ha véletlenül csend van, akkor megkezdik az előadást, de az első lövés után beszüntetik azt!

Ez az állapot — írja Brisson Adolf a Tempsben — elviselhetetlen és nevetéges. Feltétlenül változtatni kell az eddigi rendszabályokon. Vagy be kell zárni minden színházat végérvényesen, vagy pedig zavartalanra kell tenni az előadások lefolyását. A párisi nép nem kiskorú, ha a mai időkben színházba megyen, tudja, hogy ott veszély is érheti őt. Ha minden gyülekezést megszüntetnek, akkor bő kell zárni az üzleteket, éttermeket, a börtönt, a parlamentet, a pályaudvarokat és irodákat is, úgy hogy Paris városa egy várhoz hasonlítana, aminek természetesen csak a németek örülhetnek. További fejtegetései folytán azt kérde Brisson, hogy mi történik a színművészekkel, ha bezárják a színházakat? Vándor művész társulatok fognak létezni, amint az a 2-ik császárság korában történt. Az előző évszázadokban a Molliere társulat legfeljebb Frutainebleaing, vagy Saint Germainig jutott el, ahol a király és a hercegek előtt játszott. Edmond Thierry volt az első, aki a színház renoválása alkalmával a „Comédie Française” társulatával 1868 július 15. és augusztus 15. közötti időben egy vidéki vendégházakat rendezett. Ez az ut fényes eredménnyel járt. A befejezés napjáig a 70 résztvevő 73.000 frankot gyűjtött össze, amelyet 25 százalék kivételével a művészek között osztottak szét.

Drótháló Paris fölött. A német repülő-támadások ellen most új védelmet gondoltak ki. A város különböző pontjain kötött leggömböket bocsátanak fel, amelyek egymás közt dróttal vannak összekötve. Ezek a gömbök különböző magasságban függenek, olyan színűre vannak festve, hogy éjszaka nem láthatók és az így tartott dróthálózat arra való, hogy ha ellenséges repülő érkezik a város fele, szárnya vagy csavara beleakadjon a drótokba és ártalmatlanná legyen. A háló csak éjszaka való védelem; nappal mindig levonják a földre a gömböket, úgy, hogy még Párisban sem tudja senki, hol lebegnek a gömbök, amelyek a háló sarkait tartják.

Ejegy es az autoba című vigjáték és az „Amerikai párbaj” című drama pergett le tegnap a Modern moziban. Ugy a vigjáték, mint a drámai előadás kielegítette a legkényesebb ízlést is és a két órahosszig tartó előadás után mindenki megalégedéssel ment haza. Ma este ismét két sláger kerül előadásra, „Nirvana” indiai történet és „A mostoha gyermek”, három felvonásos drama. Vasárnap két drama lesz műsoron: A „Gyehenna tüze” és „Az ismeretlen” címmel.

CLUB-MOZGÓ

a Club-kávéházban. Telefon: 47. sz.

Szombat, 27. Vasárnap, 28.

A soffőr szerepeme.

Dráma 3 felvonásban. Főszereplők:

DORRIT WEIXLER és HANS TRAUTMANN.

Előadások vasárnap 3, 5, 7 és 9 órakor.

Hétfő, április 29-én.

Orléánszi szüz.

Dráma 4 felvonásban. Jeane D. akt.

Gyönyörű kíséző műsor.

Előadás kezdete 7 és 9 órakor.

Az előadásokat elsőrangú cigányzene kíséri.

Helyezés: Pályaváltás 180. sz. hely 150. I. hely 120. II. hely 100. III. hely 60 filler.

— **A becsületes megtaláló jutalma.** Aradról írják: A napokban este a zsufolásig megtelt Vadász-kürt-étterembe betért egy aradi házaspár. Nagynehezen helyet szereztek, megvacsoráltak és eltávoztak a moziba. A borleány az egyik széken egy retikült talált, elvitte Bérczi Károly igazgatóhoz, aki megnézte a tartalmát: 8861 korona 80 fillér volt a retikülben. A borleány, aki hallott valamit a becsületes megtaláló illő jutalmáról, egész este boldogan hordozta a söröket és borokat, mert biztos volt benne, hogy a talált pénzből neki is jut valami. Mozi után a házaspár visszajött az étterembe és Bérczi igazgatóhoz fordultak, hogy nem találták-e meg a retikült? Az igazgató felhívta és az elővigyázatosság kedvéért megkérdezte, mi a tartalma? Az asszony szép sorjában elmondta, hogy 80 darab százkoronás bankjegy, ezenkívül több más bankó és néhány fillér aprópénz van a retikülben. Miután Bérczy így megállapította, hogy csakugyan az igazi tulajdonos jelentkezett, átadta a retikült. A borleány izgatottan leste, hogy mi fog történni. És mi történt? Az asszony belenyúlt a retikülbe, kivett egy tizkoronás bankjegyet és nagyuri gesztussal átnyújtotta a leánynak, aki bizonyára elgondolta, hogy tiz koronáért nem érdemes becsületes megtalálónak lenni.

— **Allandóan betegeskedő és általános testi gyengeségekben szenvedő egyéneknek** a természetes Ferenc József keserűvíz rendszeres használata mellett naponként lesz széke.

— **Felhívjuk figyelmét** mai lapunkhoz Gaedicke Bankház Budapest, Kossuth Lajos-u. 11. által mellékelt meghívójára. Az állami sorsjátékká lett magy. kir. osztálysorsjáték főnyereménye szerencsés esetben egy millió korona, melyhez sok nagyobb összegű nyeremény csatlakozik még.

— **Mérték után készült férfi box cipő,** 41-es számú, prima anyagból, igen elegáns francia forma eladó Zápolya-utca 1. szám alatt.

TAJÉKOZTATÓ.

Az **ingyenes olvasóhelyiség és közkönyvtár** nyitva van minden nap délután 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon délután 5 órától este 10-ig. Könyvtárhoz vasárnap, szerda, péntek délután 5-7 óráig.

Városi **ingyenes népkönyvtár.** A volt esküdtzéki épületben. Nyitva naponként reggel 8-tól d. u. 8 óráig.

A „Magyarországi munkások rokkant- és nyugdíjjele” nagybecskereki fiókja minden hétfő és 15-ike után eső vasárnapján fogad el befizetéseket az Ellmer-féle helyiségben d. u. 2-5 óráig. — A beiratások szintén ott eszközölhetők.

— **Katonaotthon** Temesvári-u. 1500. sz. a nyitva minden nap d. u. 2-9 óráig.

Csak

RÁDIUM

sós borszeszt

használjunk test- és egészségápolásra.

Nagy üveg	K 12-
Közép üveg	K 6'30
Kis üveg	K 2'20

Gyártja: **A Dunántúli Gazdas. Szeszgyárosok Szeszfinomító Részvénytársasága**
Nagykanizsán.

„Palmanova lobogó lánggal égett”

Szép téli nap reggelén érkeztem Cervignanóba.

A pályaudvar, a tärházak, a mozdonyfészek és a szomszédos épületek mind leégtek; az állomásfőnök egy fabarakban ütötte fel hivatalát.

Cervignano végállomása az osztrák államvasútnak; itt kezdődik a venéziai olasz vasúthálózat, amely Cervignanóból Motta di Livenza és Udine irányában vezet. Ezeket a vonalakat most a délnyugati cs. és kir. hadseregvasút igazgatója.

A pályaudvaron véletlenül egy bajtársammal találkoztam, akivel annakidején együtt harcoltunk a romániai hadjáratban. Meghívott engem, hogy menjek vele Palmanovába, — bár csak egy caretta áll rendelkezésére. Köszönettel fogadtam a meghívást. Így azután alkalmam volt Cervignano városát is megtekinteni, ahova az olaszok 1915 májusában hangos muzsikaszóval vonultak be.

A város külső területén néhány gyár és raktár elhamvadt, amikor az olaszok visszavonulásuk alkalmával taborukat felgyújtottak; egyebkent a városban nem esett kár.

Az út hosszában egy tábori vasút sinei kigyóznak.

Rövid időn belül elértük Strassoldo határhelyiséget. Néhány perc múltán áthaladtunk a régi osztrák-olasz határon; sem patak, sem domb nem jelzi. A két őrség számára két ház áll egymással szemben; az út mentén egy kő, amelybe ötágu csillagot véstek; alatta ez a szó: Italia és zárójel között: Veneto. A határhozi kordonnál egy tábori csendőr jelentkezik és utazási igazolványainkat kéri.

Félóra múltán elérjük Palmanovát. A város kapujánál — várost falak veszik körül — a cs. és kir. őrség tiszteleg.

Palmanova szép vidéki város volt; azért mondom, hogy volt, mert ma csak romhalmazt, beomlott vagy roskadozó falakat látni a helyén. Csak itt-ott maradt meg épen egy ház.

Szép utcák vezetnek koncentrikusan a kaputól a nagy főtérhez, ahol egy kut all és egy kőalapzaton hosszú oszlop mered, amelyről valamikor az olasz lobogó lengedezett.

A teret most Károly császár és király-ternek nevezik.

A székesegyház épségben maradt, de a szomszédságában csaknem valamennyi ház elhamvadt. Az olaszok itt óriási tärházakat állítottak fel, rengeteg készletet halmoztak fel. Az egyik ház erkélyén az osztrák és a magyar zászló lobog; itt székel az állomásparancsnokság.

Felkeresem a parancsnokot. Rövid társalgás után mosolyogva mutat nekem egy képeslevelezőlapot; megismerem Cervignano főterét, amelyet Piazza Vittorio Emanuele névre kereszteltek el a levelezőlapon; alatta ez áll: *Un paese redento.*

Egy sebesült tiszt lép be; egymásra ismerünk és visszaemlékezünk a szép estekre, amiket Grácban együtt töltöttünk, amikor mindketten ott állomásoztunk.

— Részt vettem az előnyomulásban — mondja — nem messzire innen sebesültem meg. — És elmondja élményeit.

... Mar messziről észrevettem a tüzvészit. Az éjszakában feltetsző vörös pir rettenetes látvány volt. Menekültekkel találkoztam, akik magukkal vittek, amit menteni tudtak. Közelebb kerültünk a városhoz. Mindenfelé lobogó lángok... Hallani lehetett az összeomló falak, tetők, erkélyek ropogását... Hangos jajgatás és siránkozás töltötte meg a levegőt... olykor-olykor egy csattanás, egy hatalmas dördülés: valahol löszerraktár robbant fel... a levegőt megmérgező fekete füstfelhők gomolyogtak a magasba ebből a pokolból... tompa moraj... Palmanova lobogó lánggal égett! M.

Keresek augusztus 1-re egy
3 szobás lakást üzlethelyiséggel
vagy anélkül.

Szíves megkereséseket kérek
Temesvári-utca 18. sz. al.

ELADOK:

szőlőkötözőszert, mely teljesen pótolja a raffiat. 20 korona kilója.

VESZEK:

lucerna-, vörös lohere- és egyéb vetőmagot a Haditermény részére.

Juliusz Lipót

Jenő főherceg u. 4. sz.

Teljes

ebédlő- berendezés eladó.

Cim a kiadóban.

Eladó

Écskán a volt Hoilaender Samu
féle házban az egész

üzletberendezés

Bővebb felvilágosítást ad

Hoilaender Ede

a Torontálmegyei Takaré- és Hitelbank
pénztárnoka.

Keresek megvételre

8-10 vagy 12 hold szántóföldet

lehetőleg 1-2 hold szőlőkerttel
közel a városhoz. — Ajánlatok
továbbítás végett e lap kiadóhivatalá-
bá „G. G.” részére küldendő.

Közvetítőknak egy százalék.

Egy 20 hónapos
pirostarka jól kifejlett

tenyészbika eladó

Steyer Istvánnál
Nagybecskerek, Német-utca.

Deszk község előjárósága a jegyzői teendőkben jártas **kisegítő munkatérőt** 1918. évi május 15-től alkalmaz. Nők is pályázhatnak.

445

Előjáróság.

Eladó

régi üzletberendezés, pultok, üveg-szekrények, továbbá ajtófák, ablakfák ablakostól

450

Liptay Dezsónél

Nagybecskerek, Hunyadi-utca.

Szőlőoltványokat

amerikai sima és gyökéres vesszőket, különféle fajokban, fajtisztaságért jótállva szállít legdusabb választékba a már évek óta elsőnek és legmegbízhatóbbnak ismert:

Kisküküllő menti első szőlőoltvány-telep.

Tulajdonos:

CASPARI Fr. Medgyes

(Nagyküküllő megye).
Tessék árjegyzéket kérni.

Bérházat

vagy kétszobás lakást keresek augusztus 1-ére.

442

Cím a kiadóban.

340

Teljes

Baromfiudvarok berendezése

minden nagyságban,

Keltető-gépek

kiszáradnak és nagybirtokosok részére

Csontörő-gépek

mindennemű takarmány őrléséhez kézi és erőhajtásra legolcsóbban beszerezhető a

Nickerl és társa r.-t.-nél

kizárólagos vállalat szakzerű baromfi és apróállat-tenyésztőtelepek berendezésére

Budapest, 50. sz. V., Vilmos császár-út 52.

Kérje azonnal az 50. számú árjegyzéket.

Rikkancsok

felvételeinek a kiadóhivatalban.

Egy jó karban levő cséplőgép elevátorral és új szíjjal

13.000 koronáért eladó.

Nikolits Zsiva és Társánál Csentán, Torontáim.

Viszketegséget, sümört, rüht

leggyorsabban elmulasztja a Dr. Flesch-féle eredeti törvényes **Skabofom Barna zsír**, nincs szaga, nem piszkít. Mindig eredeti pecsétes Dr. Flesch-féle készítmény. Próbátégely 2-30 K., nagy tégely 4 K., családi tégely 11 K. — Kapható a helybeli gyógyszerárakban vagy direkt a készítőnél rendelhető. **Dr. FLESCHE „Korona” gyógyszerár Győr.**

Vételnél a „Skabofom” védjegyre ügyeljünk!

Helybeli beszerzési források.

Gépjavitó műhely:

Bürger és Grünwald, Temesvári-u.

Gőzfűrés:

Engel Sámuel, Eötvös-utca.
Kereskedelmi részv. társ. Eötvös-u.

Gyógyszertárak:

Kollárik Gábor, Malenessi-utca.
Vági Sándor, szerb egyházpalota.

Kávéház:

Nólyom György, Klub-kávéház.

Késművészet, rövidárútelek:

Bemó Testvérek, Hunyadi-utca.
Eisenstädter M. és fiaival, Hunyadi-utca.
Frensd B. és fiaival, Hunyadi-utca.
Stegelschmidt János, Hunyadi-utca.

Könyv-, szemüveg- és papírkereskedés:

Almásy Elek, Hunyadi-utca.
Mangold László, Hunyadi-utca.

Könyvtárolás:

Wohlschlag Lajos, Megyeház-utca (Pest-szállóval szemben).

Lakatosműhely:

Engel Ádám, Megyeház-utca.

Lisztkereskedés:

Özv. Klein Mórné, Hunyadi-utca.

Női kalap- és készítményárútelek:

Tolvay Józsefné, Hunyadi-utca.

Női kalap divatterem és előnyomda:

Szeher Mariska, Gizella-part, Kurländer-utca.

Női kalap divatterem és kalapvasalás:

Andresz A. Főter, Baner-ház.

Ruhakereskedés:

Felsenstein Ferenc, Hunyadi-utca.

Sírkőraktár és szobrászterem:

Tunner Alajos, Szerbtemplom-utca.

Szállító-cég:

Perl Mór, szerb egyházpalota.

Szállodák:

Benedek nagyszállója, Ferenc József-tér.
Korona-szálloda, Erzsébet-tér.
„Pest városához” c. szálloda, Megyeház-utca.

Téglagyár:

Klein Bernát.

Szeszgyár:

Lukács és Társa, Kúttelek.
Schwirllich Alajos, Aradai-utca.

Fűszerkereskedés:

Blesz Ferenc, Megyeház-utca, 2. Tarnai-féle ház.
Totveth Frigyes Pénzügyi-palota.

Gépkereskedő és fegyverraktár:

Sander M. József, Hoffherr-Schrauz és Clayton-Shuttleworth r.-t. mezőgazdasági gépgyára képviselője.

Temetkezési intézet:

Bencze A. és Fia.

Tűzifa-, épületfakerekesedés:

Annan örökösök, Korona-utca.
Kurländer Imre, Aradai-utca.
Kurländer Imre, Korona-utca.

Urdivatárútelek:

Liptay Dezső, Hunyadi-utca.

Vaskereskedés:

Bolesny Antal, Hunyadi-utca.
Berényi Bódog, Hunyadi-utca.
Dann Gyula, Hunyadi-utca.

Vendéglő, étterem:

Kovács János, vasúti vendéglő.
Magyar Király sörcsarnok.
Marczin Jenő, Kaszinó-vendéglő.
Tóth Lajos, a nagyhíd mellett.

Virágkereskedés és kertészet:

Oláh Gábor, Bajza-u.

Biztosítási egyesületek:

Adriai Biztosító Társulat Főügynökség a Gazdasági Részvénytársaságnál. A Közgazdasági Bank épületében.
Hirtenstein Márk (Bécsi bizt.) Erzsébet-tér.
Magy.-Francia bizt. társ. József tég.-u.
Rigó István (Első Magyar Általános) Szerb egyház épület.
Triesti Általános Biztosító Társaság főügynöksége Torontáim megyei Takarékszövetkezet és Hitelbanknál Hunyadi-(fő)-utca.

Szobrász és fényképész:

Idity, Duna, Hunyadi-utca.
Toll Mihály, Pénzügyi-palota.

Butorgyár:

Bencze A. és fia, Hunyadi-utca.

Cementgyár:

Özv. Guttman Jakabné és fia, Kúttelek.

Cipőkereskedés:

Kertész A., Iskolaépület.
Wilhelm Ferenc, Hunyadi-utca 8.

Cukrászda:

Huber Utóda, Hunyadi-utca.
Remsing Mátyás, Hunyadi-utca.

Divatárútelek:

Boskovits S. J., Hunyadi-utca 8.
Bukovics István, Hunyadi-utca.

Fűszerkereskedés:

Wohlschlag Lajos, Aradai-utca.

Órakereskedés:

Melkusz Dezső, Hunyadi-utca.

Ruhakereskedés:

Goldberg Mihály, Hunyadi-utca.
Mennik B. Szeged, Hunyadi-utca.
Schwab Albert Hunyadi-utca.

Férfiszabók:

Grünbaum Vilmos, Hunyadi-utca.
Kocsis M., Erzsébet-híd alatt, Ambrózy szappangyár épületében.

HIRDETÉSEKET JUTANYOS ÁRERT KÖZÜL A „TORONTAI” POLITIKAI NAPILAP KIADÓHIVATALA.

Nyomdásztanoncul

legalább két középiskolát jó eredménnyel végzett fiu heti fizetéssel azonnal felvételük

lapunk nyomdájában.

MEGHIVÓ.

A „Nagybecskereki Központi Szeszfőző Szövetkezet” 1918. évi április 28-án délelőtt 10 órakor Nagybecskereken a „Magyar Király”-szálloda éttermében

alakuló közgyűlést

tart, melyre a már jelentkezett aláíró tagokat és a még jelentkezni szándékozókat meghívja.

Nagybecskerek, 1918. április 25-én.

Az előkészítő-bizottság.

A KÖZGYŰLÉS NAPIRENDJE:

1. A közgyűlési elnök választása.
2. A jelentkezett tagok, illetve aláírók számának, az üzletrészek mennyiségének és a terület holdjainak megállapítása és határozat a szövetkezet megalakítása iránt.
3. Az alapszabályok megállapítása.
4. A megállapított alapszabályok értelmében az igazgatósági és felügyelő-bizottsági tagok megválasztása.
5. A szeszfőző engedélyezése iránti kérvény bejelentése.
6. Esetleges indítványok.

Buziásfürdő

Magyarország legszénsavdúsabb szénsavas, sós, vasas, radioaktív forrásai MOOR-FÜRDŐK. HIDEGVIZGYÓGYMÓD.

Elsőrangú

szivgyógyfürdő

(magyar Nauheim).

Női bajoknál hólyag, vesebajok, köszvény, csusz, idegbántalmaknál.

Fürdőidény: május—október.

Kifogástalan ellátásról gondoskodva van.

Hivatalos fürdőorvos:

MAHLER GYULA dr.

Buziáson fürdőorvosi gyakorlatot folytatnak:
BIASINI J. dr., PORUTIU R. dr., SCHOPF J. dr.,
SUGAR R. dr., GLASS R. dr. úrakkal.

Részletes prospektussal szolgál:

Muschong Buziás gyógyfürdőjének igazgatósága.

Hirdetmény.

Ópáva községben egy

tégla- és cserépegető körkemence

teljes felszereléssel, a szükséges és számos évre nyersanyag kiaknázásra elegendő területtel, több évre is bérbe adandó.

Közelebbi feltételek megtudhatók: Araniczky Lyubicánál, Ópáva.

Aranyat kap a pincéjéből

ha samplontermesztéssel foglalkozik. Semmi befektetés nem szükséges. bármely pince, kamra, üres szoba alkamas. 40—50 korona napi mellékkereset. Gombacsirát kilónként 5 koronáért, öt kilót 20 koronáért használati utasítással küld:

Retek Lajos Cegléd, Gubody-u. 5.

Téglagyári és Építőipari Részvénytársaság

Építési osztálya

Elvállal: házépületek teljes felépítését, épületek átalakítását, épületek kijavítását, tetőszerkezési munkákat. A munkálatokról költségvetést készít, az elvállalt munkálatokat felelősséggel, saját embereivel, saját anyagával elvégzezteti.

416

Vízvezetékek létesítése, fürdőszobák építése, mélykutak furása költségvetés szerint.

Homok, mész, cement napi áron.

Munkálatok felvételét írásbeli, vagy telefon meghívásra eszközli.

Vezető:

Delfel Mátyás

építész.

Városi iroda: Nagyhid mellett Linyacski-féle ház. Telefonszám 67.

Mint elismert kiváló szakember ajánlja csakis elsőrendű gyártmányú bécsi és angol rendszerű harmonikumok, ugyanint mindennemű hangszereit és azok alkatrészeit jutányos árak mellett.

Zongoráit,

Genhardt Antal

első délvidéki hangszerkészítő és zongorahangoló

Nagybecskerek.

Telefonszám 246.

Telefonszám 246.

MEGHIVÓ.

A

TORONTÁLI AGRÁRBANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

1918. május hó 12-én délelőtt 11 órakor az intézet helyiségeiben

rendkívüli közgyűlés

tart, ameyre a részvényesek listeztetéssel meghívja

AZ IGAZGATÓSÁG.

- TÁRGYSOROZAT:
1. Az igazgatóság jelentése, hogy az 1918. január 20. napján kelt közgyűlési határozat alapján kibocsátott 450.000 korona névértékű új részvények elhelyezést találtak és a felemelt részvénylőket teljes összegében befizették.
 2. Az alapszabályok 6. §-ának a keresztülvitt tőkefelemeléssel kapcsolatos megváltoztatása és az igazgatóságnak indítványa a 100 K névértékű jelenlegi részvények bevonásáról és helyettük 200 K névértékű új részvények kibocsátásáról.
 3. A felügyelő-bizottság kiegészítése.

Az alapszabályok 13. §-a: Szavazati joggal csak az a részvényes rendelkezik, aki részvényeit a szelvény-ívvel együtt legkésőbb 8 nappal a közgyűlés előtt a társaság pénztáránál elismervény-ellenében letétbe helyezte.

Nyomatott Pleitz Fer. Pálnál Nagybecskereken.

Kiadó: Pleitz Fer. Pál.